

**Demokrasiler Topluluđuna Doğru
Yöneticiler Konferansı**
Nihai Varşova Bildirgesi
Varşova, Polonya, 27 Haziran 2000

26-27 Haziran 2000'de, Varşova'da gerçekleştirilen Demokrasiler Topluluğu Yöneticiler Toplantısı'nın,

Arnavutluk Cumhuriyeti, Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti, Arjantin Cumhuriyeti, Ermenistan Cumhuriyeti, Avustralya, Avusturya Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti, Bangladeş Halk Cumhuriyeti, Belçika Krallığı, Belize, Benin Cumhuriyeti, Bolivya Cumhuriyeti, Bosna Hersek, Botswana Cumhuriyeti, Federal Brezilya Cumhuriyeti, Bulgaristan Cumhuriyeti, Burkina Faso, Kanada, Cape Verde Cumhuriyeti, Şili Cumhuriyeti, Kolombiya Cumhuriyeti, Kosta Rika Cumhuriyeti, Hırvatistan Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti, Çekoslovakya Cumhuriyeti, Danimarka Krallığı, Dominika Commonwealth, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator Cumhuriyeti, Mısır Arap Cumhuriyeti, El Salvador Cumhuriyeti, Estonya Cumhuriyeti, Finlandiya Cumhuriyeti, Gürcistan, Federal Almanya Cumhuriyeti, Guatemala Cumhuriyeti, Haiti Cumhuriyeti, Elenik Cumhuriyeti, Macaristan Cumhuriyeti, İzlanda Cumhuriyeti, Hindistan Cumhuriyeti, Endonezya Cumhuriyeti, İrlanda, İsrail Devleti, İtalya Cumhuriyeti, Japonya, Ürdün Haşemit Krallığı, Kenya Cumhuriyeti, Kora Cumhuriyeti, Kuveyt Devleti, Latviya Cumhuriyeti, Lesoto Krallığı, Liechtenstein Prensiđi, Litvanya Cumhuriyeti, Büyük Lüksemburg Dükası, Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti, Madagaskar Cumhuriyeti, Malawi Cumhuriyeti, Mali Cumhuriyeti, Malta Cumhuriyeti, Mauritius Cumhuriyeti, Meksika, Moldovya Cumhuriyeti, Monako Prensiđi, Moğolistan, Fas Krallığı, Mozambik Cumhuriyeti, Namibya Cumhuriyeti, Nepal Krallığı, Hollanda Krallığı, Yeni Zelanda, Nikaragua Cumhuriyeti, Nijer Cumhuriyeti, Federal Nijerya Cumhuriyeti, Norveç Krallığı, Panama Cumhuriyeti, Papua Yeni Gine, Paraguay Cumhuriyeti, Peru Cumhuriyeti, Filipinler Cumhuriyeti, Polonya Cumhuriyeti, Portekiz Cumhuriyeti, Katar Devleti, Romanya, Rusya Federasyonu, Saint Lucia, Sao Tome ve Principe Demokratik Cumhuriyeti, Senegal Cumhuriyeti, Seyşel Adaları Cumhuriyeti, Slovakya Cumhuriyeti, Slovenya Cumhuriyeti, Güney Afrika Cumhuriyeti, İspanya Krallığı, Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti, İsveç Krallığı, İsviçre Konfederasyonu, Birleşik Tanzania Cumhuriyeti, Tayland Krallığı, Tunus Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti, Ukrayna, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Amerika Birleşik Devletleri, Uruguay Dođu Cumhuriyeti, Venezuela Bolivarya Cumhuriyeti, Yemen Cumhuriyeti,

katılımcıları olan bizler:

Birleşmiş Milletler Bildirisi ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde açıklanan amaçlara ve ilkelere ortak bağlılığımızı **beyan ederek,**

Uluslararası hukukun ilgili belgelerine riayet konusundaki sadakatimizi **tekrar tasdik ederek,**

Barış, gelişme, insan hakları ve demokrasi arasındaki karşılıklı dayanışmayı **vurgulayarak,**

Demokratik değerlerin evrensellięini **kabul ederek**,

Bu vesile ile, aşağıdaki temel demokratik ilke ve uygulamalara uymayı ve destek vermeyi **kabul ediyoruz**:

- Bireylerin iradesi, hükümetin yetkisinin temelini oluşturur. Bu, vatandaşların, genel ve eşit oy hakkı tanıyan, birden fazla partiye açık, gizli oy pusulası kullanılan, bağımsız seçim yetkili makamlarınca izlenen, hile ve gözdağından uzak olarak gerçekleştirilen düzenli, özgür ve adil seçimlerle temsilcilerini seçmelerine ilişkin haklarını ve vatandaşlık görevlerini yerine getirmeleriyle ifade edilmektedir.
- Her bireyin, eşit şekilde, kamu hizmetlerinden yararlanma ve doğrudan veya özgür olarak seçilmiş temsilciler aracılığıyla kamu işlerine katılma hakkı.
- Her bireyin, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, politik veya diğer düşünceler, ulusal ve sosyal köken, mal, doğum veya diğer özellikler bazında fark gözetilmeksizin kanun tarafından eşit korunma hakkı.
- Her bireyin, sınırlara bakılmaksızın, her türlü vasıta aracılığıyla düşünce ve bilgi alması ile vermesi dahil, görüş ve ifade özgürlüğü hakkı.
- Her bireyin, düşünce, vicdan ve din özgürlüğü hakkı.
- Her bireyin eğitimden eşit şekilde yararlanma hakkı..
- Basının, sadece demokratik bir toplumda gerekli olan ve kanunla belirlenen kısıtlamalara tabi olacak şekilde, ancak bu alanda ortaya çıkan uluslararası uygulamalar hatırd tutularak, bilgi, haber ve görüş toplama, raporlama ve yayınlama hakkı.
- Her bireyin, keyfi veya kanunsuz müdahaleden uzak, özel aile hayatına, evine ve elektronik iletişim dahil, haberleşmesine saygı beklemesi hakkı.
- Her bireyin, kendi siyasi partisini, sivil toplum örgütünü, işçi sendikasını veya başka örgütleri kurması veya bu örgütlere katılması dahil olmak üzere, bu kuruluşların kanunlar karşısında eşit muamele görerek özgürce çalışmalarına olanak sağlayan gerekli yasal garantiler eşliğinde, toplanma ve dernekleşme hakkı.
- Azınlıklara veya dezavantajlı gruplara dahil bireylerin, kanun tarafından eşit şekilde korunma ve kendi kültürünü yaşama, kendi dinini açıkça beyan etme ve uygulama, kendi dilini kullanma hakkı.
- Her bireyin, keyfi tutuklanma veya gözaltına alınma, işkence ve diğer zalim, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele veya cezadan uzak olma; bir mahkeme tarafından suçlu olduğu ispatlanana kadar masum olduğu kabul edilmesi dahil, gerekli kanuni işlemlerden yararlanma hakkı.
- Yukarıda bahsedilen ve demokratik bir toplumda eksiksiz ve etkin katılımın sağlanması için gerekli olan hakların, halka açık, kanun tarafından kurulmuş ve korunan, yetkili, bağımsız ve tarafsız bir yargı gücü tarafından, uygulanmasının sağlanması.
- Seçilen liderlerin kanunu koruması ve ilgili ülkenin anayasasına ve kanun tarafından belirlenen prosedürlere kesinlikle uygun hareket etmesi.
- Hükümeti oluşturmaları için, uygun şekilde seçilen kişilerin, göreve gelme ve kanunen belirlenen görev süresini doldurma hakkı.
- Seçilmiş bir hükümetin, anayasal olmayan hareketlerden kaçınması, periyodik seçimler yapılmasına olanak sağlaması, bu seçimlerin sonuçlarına uyması ve kanuni görev süresi dolduğunda iktidardan çekilmesi yükümlülüğü.

- Kamu kurumlarının şeffaf, katılımcı ve ülkenin vatandaşlarına karşı tam sorumlu olması, demokrasiyi bozan rüşvete karşı karşı savaşmak için gerekli çalışmalarını yapması.
- Yasama kurulunun uygun şekilde seçilmesi, halka karşı şeffaf ve sorumlu olması.
- Silahlı kuvvetler üzerinde sivil, demokratik kontrolün kurulması ve korunması.
- Sivil, kültürel, ekonomik, politik ve sosyal tüm insan haklarının, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ile ilgili diğer insan hakları belgelerinde belirtildiği şekilde desteklenmesi ve korunması.

Demokrasiler Topluluğu, demokratik gelişimin farklı aşamalarında olduğumuzu takdir ederek, demokrasiyi birlikte destekleme ve güçlendirme yönündeki kararlılığımızı doğrulamaktadır. Demokratik kurumları, bağımsızlık ile içişlerine karışmama ilkesine gereken önemi göstererek, sağlamlaştırmak ve güçlendirmek için işbirliği yapacağız. Amacımız, yukarıda özetlenen ortak demokratik değerler ve standartlara bağlılığı pekiştirmektir. Hükümetlerimiz, işbu bildirme ile, bu amaca ulaşana kadar, söz konusu ilkelere uygulamada riayet etmeyi ve bugün kendimiz için belirlediğimiz bu hedeflere ulaşma konusunda birbirine destek olmayı kabul etmektedir.

Demokrasinin kurumlarını ve süreçlerini güçlendirmek için çaba göstereceğiz. Demokrasinin pekiştirilmesi ve doğru uygulamaların belirlenmesinde, karşılıklı olarak deneyimlerin aktarılmasının önemini kabul ediyoruz. Demokratikleşmeye ilişkin diyalogumuzun sürdürülmesi ve derinleştirilmesi amacıyla, görüşmeler ve uygun görülen durumlarda forumlar düzenleyeceğiz. Müzakerelerimizi, üyeler arasındaki konu dışı ikili sorunlar yerine, ortak ilkelerimiz ile değerlerimiz konusuna odaklayacağız. Demokrasiye karşı, anayasal yollarla seçilen hükümetlerin devrilmesi ile ortaya çıkan tehditlere engel olmak ve karşı çıkmak için ortak olarak çalışmaya karar verdik. Devlet destekli, sınır aşırı ve diğer terör biçimleri; organize suçlar; rüşvet; uyuşturucu ticareti; yasadışı silah ticareti; insan ve para aklama ticareti gibi demokrasi karşıtı uluslararası sorunlara karşı, tüm insanların insan haklarına ve uluslararası hukuk normlarına riayet ederek işbirliğini güçlendirmeye karar verdik.

Siyasi liderleri, etkin demokratik sistemlerin temelini oluşturan hoşgörü ve uzlaşma ilkelerini desteklemeleri ve toplumların çok kültürlü yapılarını kaybetmeden, istikrar ve sosyal bütünlüklerini korumalarını sağlamak amacıyla çoğulculuğa saygı gösterilmesini sağlamaları yönünde destekleyeceğiz. Etnik ve dini düşmanlığı, şiddeti ve diğer aşırı görüşleri reddediyoruz. Ayrıca, kadın örgütleri, sivil toplum örgütleri, işçi ve işveren dernekleri ile bağımsız medya dahil olmak üzere, sivil toplumu, sahip oldukları demokratik hakları uygulamaları konusunda destekleyeceğiz. Bir toplumun her kesiminin, kadın erkek, azınlıklara dahil olan kişiler dahil, ülkenin ekonomik ve politik yaşamına, bilgi sahibi olarak katılımı, canlı ve sağlam bir demokrasi için temel teşkil eder.

Hükümetler arası ve kişiler arası ilişkilerin güçlendirilmesine destek olacağız. Sivil eğitimi ve okuryazarlığı, demokrasi eğitim dahil olacak şekilde, destekleyeceğiz. Bu yollarla, demokratik kurumları ve uygulamaları güçlendirecek, demokratik normlar ile değerlerin yayılmasını destekleyeceğiz.

Yeni ve gelişmekte olan demokratik toplumlara destek verilmesini koordine etmek için, ilgili kurumlarla, uluslararası kuruluşlarla, sivil toplumla ve hükümetlerle birlikte çalışacağız.

Vatandaşlarımızın, yaşam şartlarının iyileştirilmesi konusuna verdikleri önemi biliyoruz. Demokratik sürecin, düzenli bir ekonomik büyümenin sağlanması yönünde sağladığı karşılıklı destekleyici yararları da kabul ediyoruz. Bu noktaya varana kadar, demokratik gelişmenin desteklenmesi ve korunmasına yönelik katkı sağlayan temel bir etmen olarak, yoksulluğun yok edilmesi dahil olmak üzere, ekonomik ve sosyal gelişme için birbirimize destek olma yönünde çaba göstereceğiz.

Demokratik yönetimin geliştirilmesini amaçlayan teklifler ve diğer uluslararası faaliyetlere destek olmak için koalisyonlar ve meclisler kurarak, mevcut uluslararası ve bölgesel kurumlardaki, demokrasiye ilişkin konularda işbirliği yapacağız.

Nihai Bildirge, 27 Haziran, 14.00